

Handläggare
Susanna Nytell
Telefon: 08-50825138

Till
Socialnämnden
2024-01-23

Fördelning av statsbidrag inom socialtjänstens verksamhetsområde i Stockholms stad 2024

Sammanfattning av fördelade statsbidrag under 2023 och delegation för 2024

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden ger socialdirektören delegation att fördela de statsbidrag inom socialtjänstens verksamhetsområde som Stockholms stad får möjlighet att rekvirera under 2024.

Sammanfattning

Socialförvaltningen samordnar ansökningar och rekvisitioner av statsbidrag inom socialtjänstens område. De statsbidrag som kan rekvireras fördelas inom staden efter beslut i socialnämnden. Förslag till fördelning tas fram av socialförvaltningen utifrån statsbidragets syfte och anvisningar samt i samråd med stadsledningskontoret och med stadsdelsnämnderna. Processen att ta fram ett ärende till nämnden innebär att mottagande nämnder får vänta längre på att få tillgång till statsbidraget. Detta kan försvåra för nämnderna att använda statsbidragen på bästa sätt, särskilt i de fall då utlysningen sker sent på året. För att processen från utlysning till utbetalning av statsbidrag ska gå snabbare föreslås att socialnämnden ger socialdirektören delegation att fördela de statsbidrag inom socialtjänstens verksamhetsområde som Stockholms stad får möjlighet att rekvirera under 2024.

Bakgrund

Varje år fördelas ett antal riktade statsbidrag inom socialtjänstens verksamhetsområde av olika myndigheter. En del statsbidrag kan sökas av flera nämnder direkt via den utlysande myndigheten, till exempel olika statsbidrag som utlyses av Länsstyrelsen. För andra statsbidrag behöver staden göra en gemensam ansökan eller rekvisition, vilket kräver samordning inom staden. Detta gäller vanligtvis statsbidrag som utlyses av Socialstyrelsen men även andra myndigheter. Socialförvaltningen samordnar ansökningar och rekvisitioner av statsbidrag inom socialtjänstens område.

Vissa statsbidrag fördelas efter ansökan, vilket innebär att de kommuner som vill ta del av medel ansöker till utlysande

myndighet och beskriver de projekt som planeras. Ansökan ska sedan bedömas och godkännas av utlysande myndighet innan medel betalas ut. I de fall en samlad ansökan per kommun ska skickas in måste ansökningar från staden samordnas.

De statsbidrag som kan rekvireras fördelas till kommunerna och används utifrån anvisningar för att sedan återrapporteras. I dessa fall rekvirerar socialförvaltningen statsbidraget som sedan fördelas inom staden efter beslut i socialnämnden, vilket beskrivs nedan. Detta ärende rör de statsbidrag som rekvireras av socialförvaltningen och sedan fördelas inom staden.

Ärendet

Nuvarande process för rekvirering och fördelning av statsbidrag

Statsbidrag utlyses ofta i början av året av ansvariga myndigheter. Det kan ske senare under året, särskilt nya statsbidrag eller så kallade ”påfyllnadsmedel”, det vill säga när ytterligare medel utlyses inom ramen för ett tidigare utlyst statsbidrag.

Socialförvaltningen bevakar de utlysningar som sker, rekvirerar vid utlysning och tar fram ett förslag till fördelning i staden.

Fördelningen görs utifrån statsbidragets syfte och anvisningar. Vissa statsbidrag har tydliga anvisningar som styr hur statsbidraget kan fördelas inom staden. Ett exempel är statsbidraget för sociala insatser för barn och unga i utsatta områden, som endast får användas i områden som finns med på polisens lista över utsatta områden. I andra fall finns det inga bindande anvisningar som styr fördelningen, men statsbidragets syfte kan ändå styra det förslag till fördelning som tas fram. Ett sådant exempel är statsbidraget för föräldraskapsstödande insatser i syfte att förebygga kriminalitet bland barn och unga, som i samråd med utlysande myndighet och stadsledningskontoret fördelades till de sju stadsdelsnämnder som har störst socioekonomiska utmaningar.

När socialförvaltningen tar fram ett förslag till fördelning av ett rekvirerat statsbidrag sker det alltid i samråd med stadsledningskontoret och med stadsdelsnämnderna, via avdelningschefsnätverket. I de flesta fall fördelas statsbidraget mellan stadsdelsnämnderna, ibland till alla, ibland till vissa, som i exemplen ovan. Fördelningen sker vanligtvis utifrån någon av de fördelningsnycklar som tagits fram av stadsledningskontoret. I vissa fall fördelas medel även till fackförvaltningar. I enstaka fall förekommer det att hela statsbidraget används inom socialförvaltningen, då för ett syfte som gagnar socialtjänsten i hela staden.

När ett förslag till fördelning har tagits fram läggs det fram för beslut vid nästkommande socialnämnd och när nämnden har fattat

beslut kan mottagande nämnder fakturera socialförvaltningen för att ta del av statsbidraget.

Statsbidrag som fördelats av socialnämnden under 2023

Under 2023 har följande statsbidrag rekviderats av socialförvaltningen för att därefter fördelas inom staden, efter beslut i socialnämnden:

Statsbidrag för sociala insatser för barn och unga i utsatta områden

Socialstyrelsen har haft i uppdrag att betala ut statsbidraget under perioden 2021- 2023. År 2023 fördelades 32 113 500 kr. till Stockholms stad, och därefter fördelades medlen till sex stadsdelsnämnder, utifrån anvisningarna för statsbidraget. Socialnämnden fattade beslut om fördelningen 2023-03-21¹.

Statsbidrag för subventioner av familjehemsplaceringar, samt påfyllnadsmedel

Socialstyrelsen har haft i uppdrag att betala ut statsbidraget under perioden 2021- 2023. År 2023 fördelades först 1 853 584 kronor till Stockholms stad. Dessa medel fördelas till socialnämnden för att användas av Familjehem Stockholms stad inom enheten Resursteamet barn och ungdom vid socialförvaltningen. Syftet var att statsbidraget skulle användas för att stärka och utveckla arbetet med information, kommunikation och rekrytering av familjehem för stadsdelsnämndernas räkning. Socialnämnden fattade beslut om fördelningen 2023-03-21².

I juni fördelades ytterligare 933 800 kronor i påfyllnadsmedel till Stockholms stad. Dessa medel fördelades till stadsdelsnämnderna utifrån resursfördelningsnyckeln för barn och unga inom individ- och familjeomsorg. Socialnämnden fattade beslut om fördelningen 2023-08-29³.

Statsbidrag för förstärkt föräldraskapsstöd

Regeringen har gett Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) i uppdrag att betala ut och följa upp en satsning på statsbidrag till kommuner och regioner för förstärkta föräldraskapsstödjande insatser under 2023. Statsbidraget, som utlystes av MFoF i slutet av juni, har två olika inriktningar:

- 1) Statsbidrag till kommuner för föräldraskapsstödjande insatser i syfte att bidra till en ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd i hela landet, varav 8 453 075 kr fördelades till Stockholms stad

¹Dnr SOF 2023/72

²Dnr SOF 2023/73

³Dnr SOF 2023/73

- 2) Statsbidrag till kommuner för föräldraskapsstödande insatser i syfte att förebygga kriminalitet bland barn och unga, varav 15 221 733 kr fördelades till Stockholms stad.

Medlen inom den första inriktningen fördelades till alla stadsdelsnämnder utifrån resursfördelningsnyckeln för barn och unga inom individ- och familjeomsorg. Medlen inom den andra inriktningen fördelades till de sju stadsdelsnämnder som har störst socioekonomiska utmaningar, definierat utifrån de variabler som ingår i resursfördelningsnyckeln för barn och unga. Socialnämnden fattade beslut om fördelningen 2023-08-29⁴.

Återrapportering av statsbidrag som fördelats under 2023

Socialförvaltningen kommer efter dialog med stadsdelsnämnderna att återrapportera hur de statsbidrag som beskrivits ovan har använts inom staden. Åtterrapporteringen sker i början av 2024 till respektive myndighet, utifrån deras instruktioner.

Statsbidrag som väntas utlysas under 2024

Utifrån vad som föreslås i regeringens budgetproposition och vad som tidigare meddelats väntas följande statsbidrag inom socialtjänstens område utlysas under 2024, som kan bli aktuella för socialförvaltningen att rekvidrera och fördela inom staden:

Statsbidrag för förstärkt föräldraskapsstöd

Enligt uppdraget till MFoF beräknar regeringen att från och med 2024 årligen avsätta 375 000 000 kronor för statsbidrag för föräldraskapsstödande insatser, under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet. Det står även i uppdraget att regeringen avser att återkomma om beslut om utbetalning och val av fördelningsmodell för 2024. Än så länge finns dock ingen sådan information, vilket gör att det fortfarande är oklart om Stockholms stad kommer att tilldelas samma belopp som 2023. Det är inte heller känt när statsbidraget kommer att utlysas, eller om det blir några förändringar i statsbidragets inriktning eller anvisningar.

Satsning på kommunernas arbete mot gängkriminalitet

Regeringen har aviserat en treårig satsning på förebyggande insatser mot gängkriminalitet. För 2024 föreslår regeringen att 80 miljoner kronor avsätts, och för 2025 och 2026 beräknas 150 miljoner kronor per år. Satsningen ska göras i form av statsbidrag till kommunerna, med särskilt fokus på kommuner med områden där utanförskapet är stort. Socialstyrelsen kommer att få i uppdrag att fördela statsbidraget. Regeringen ska återkomma om den närmare utformningen av uppdraget, men än så länge finns ingen ytterligare information om detta.

Kompetens- och bemanningssatsning inför ny socialtjänstlag

Under 2024 ska en ny socialtjänstlag presenteras och arbetet påbörjas för omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. För att stimulera en omställning av verksamheten har regeringen föreslagit en kompetens- och bemanningssatsning som omfattar 200 miljoner kronor för 2024. Dessa medel ska fördelas mellan landets kommuner som ett statsbidrag, som kommer att utlysas av Socialstyrelsen. Hur fördelningen mellan kommuner kommer att se ut är ännu inte klart.

Ytterligare statsbidrag kan komma att utlysas under 2024.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, i samråd med socialförvaltningens kansli och stadsledningskontoret. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 17 januari och funktionshinderrådet har haft möjlighet att ta del av ärendet den 18 januari.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Hittills har fördelning av statsbidrag som rekviderats av socialförvaltningen beslutats av socialnämnden, efter att förvaltningen har tagit fram ett förslag som stämts av med stadsledningskontoret och stadsdelsnämnderna. Processen att ta fram ett ärende till nämnden innebär att mottagande nämnder får vänta längre på att få tillgång till statsbidraget. Detta kan försvåra för stadsdelsnämnderna att använda statsbidragen på bästa sätt, särskilt i de fall då utlysningen sker sent på året.

Förvaltningen bedömer att det skulle vara möjligt att förenkla processen utifrån samma modell som används för fördelning av UPH-medel (Uppdrag Psykisk Hälsa), det vill säga att nämnden i början av året fattar beslut om att ge socialdirektören delegation att fördela medlen inom staden, utifrån förslag från förvaltningen.

Förvaltningens förslag kommer även i fortsättningen att utgå från de anvisningar som gäller för respektive statsbidrag, och kommer liksom förut att göras i samråd med stadsledningskontoret och stadsdelsnämnderna. Syftet med en sådan förändring är framför allt att processen från utlysning till utbetalning av statsbidrag ska gå snabbare, så att statsbidragen ska kunna användas mer effektivt. Hur de aktuella statsbidragen har fördelats under 2024 kommer att redovisas i ett samlingsärende till nämnden i början av 2025.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-01-11
Maria Karlsson, Verksamhetsutvecklare	2024-01-10